

1997. augusztus 14. - **Portré Hirtling Istvánról**

Az idén 74 éves Nagypénteki Fehér Hollók Baráti Társasága Hirtling Istvánnak ítélte oda a vándorgyűrűt Ezt a kitüntetést csak olyan művész kaphatja, aki baráti szeretetével, megértő magatartásával kivívta környezetének elismerését A Jászai Mari-díjas színművésszel, a Kelemen László Színkör tagjával a szeretetről, a megértésről, a barátságról, a kollegialitásról, a szétszóratásról beszélgettünk.

A családban ő a legkisebb gyermek, akit mindenki szalajt, leint. Bár boldogan vállalja a labdaszedő szerepet is, lehet, hogy ez a helyzet fordul át az idők során szereplési vágygá. Így válik a suta kölyök sikeres színésszé. Ma már tudja, hogy szülei leghatékonyabb nevelési módszere a szeretet volt. Hittek abban, hogy a példájuk jó iránytű lesz ahhoz, hogy az élet állította akadályok között eligazodjanak. A legtöbb buktatót könnyen veszik, ám némelyek elől kitérnek. Ezek a mozgalmi és a pártbéli szerepek. Ő egészen másféle szerepekre vágyik.

- Nem mondhatom, hogy a mi családuk ellenzéki volt. Korábban majd' mindenki partizán múltat igazolt, ma egyre több az egykori ellenzéki. Mi ilyesmit sosem tettünk. A szüléinktől higgadt szemléletet, józan gondolkodást, a szeretet és a hit erejét tanultuk.

Pedig a szülőknek lenne elegendő okuk, hogy gyűlöletre neveljék öt gyermeküket. A népi demokrácia az államosítással az utcára kényszeríti a családot. Erről a meghatározó „gesztusról” mégsem esik szó a gyermekek előtt. Nem tiltják őket az úttörősditől, de keresztény nevelésben részesítik őket: hittanra és templomba járnak, bértáncolnak, a hitük szerint élnek.

- A mi nagy családuk a klasszikus értelemben vett szeretetben élt. Elsősorban anyám összetartó ereje példaadó mindannyiunk számára. A rendkívül nehéz körülményeink, a szegénység ellenére szinte gondtalan életet teremtettek számunkra. Csak később láttunk bele, hogy milyen erőfeszítések árán biztosították nyugalmunkat. Tőlük tanultuk meg, hogy egymásért kell élni, nem egymás ellen. Sajnos ebben az országban mindig valaki, vagy valami ellenére cselekednek az emberek. Ez agresszivitást szül, beszűkíti a látókört, elvesznek a tájékozódási pontok, nem figyelünk egymásra. Ilyen légkörben az ünnepeink is elszürkülnek.

Hirtling István szerint a barátság sok mindent kibír, kivéve a cserbenhagyást és a hazugságot. De a barátság nem csak érzelem. Ha két ember egymást választja, akkor az életfelfogást, közös véleményt, kölcsönös felelősséget jelent.

- Úgy is fogalmazhatok, hogy én egy olyan „mozaik” vagyok, amelynek részeit a szeretteim, a barátaim, a tanárain és a kollegáim adták össze. Belőlük állt össze a személyiségem. Sok barátom van.

– Ez a pálya nem éppen a türelemről és a megértésről híres. A kultúrában is egyre inkább a piaci (farkas)törvények érvényesülnek. A megértő, megbocsátó krisztusi attitűd csak kevesek kiváltsága, hiszen senki sem szereti, ha elfordulva kést döfnek a hátába.

- Nem esik nehezemre a megbocsátás, a megértés, de nem vagyok feledékeny. Az orvítamadásokra emlékszem, hiszen a sebek begyógyulnak, de el nem múlnak. Nem révedek a múltba, és nem emlegetem a sérelmeket. Hosszú távon a megpróbáltatások is tapasztalatot jelentenek, amik a hasznunkra válhatnak. Akinek van hite és célja, az könnyebben túlteszi magát még a kudarcokon is.

Amikor világossá vált előttük, hogy a Fővárosi Önkormányzat nem kívánja támogatni a Thália Társaságot, tanácstalanul és döbbenetben álltak, de ez a bizonytalanság nem tartott hosszú ideig. Sokat beszélgettek a pályáról, az életről és egyre határozottabban körvonalazódtak a célok, hogy mit akarnak: átlátható formákat intézmény nélkül, világos, tiszta szándékokat, jó előadásokat, politikamentességet; és mit nem: színházat alapítani most, egymást elhagyni, a hatalomhoz dörgölőzni, a politika kiszolgáltatottjaivá válni.

- Ebben a zűrzavaros kulturális közéletben talán nem is tartanak bennünket normálisnak. Ahelyett, hogy mindenki külön-külön kaparna elhelyezkedés után, mi inkább együtt akarunk maradni. Nem akartuk, hogy az öt év a semmibe vesszen, mert lehúzták a rolót. Ez az önkormányzati vezető azt mondta, hogy semmi baj, mert nagyon tehetséges színészekről van szó, akik majd szétszóródnak a pesti színházakban, és biztosan lesz munkájuk. Hogy jön ő ahhoz, hogy megmondja nekem, hol legyek színész?! Ne kívánja, hogy én is megmondjam neki, hogy ő hol szóródjon szét! Az ilyen vezetők szereptévesztésben vannak. Nekik az a dolguk, hogy az adófizetők pénzéből biztosítsák a munkafeltételeinket, vagyis a polgároknak a színházat.

A nyolc örömszínész kollegialitásból jelesre vizsgázott. A minősítés azonban nem örök érvényű. Az élet ezen a pályán is újra meg újra vizsgára kényszerít. Az előjelek biztatóak, mert több felkérés van a tarsolyukban, pontosabban abban a fehér nejlonzacskóban, ami az „irodájuk”. Decemberben a Szolnoki Szigligeti Színházba Taub János hívta meg őket Goldoni Chioggiai csetepatéjába, tavasszal pedig Dunaújvárosban Valló Péter irányításával Csehov három egyfelvonásosában játszanak. Hirtling István főszerepet alakít Szegeden a Cyrano című darabban, Szolnokon a Velencei kalmárban, majd tavasszal Higgins professzor lesz a My Fair Lady-ben.

- Ha túléltem a jövő évadot, az maga lesz a csoda - mondja búcsúzóul a Kelemen László Színkör örömszínésze. **Zétényi Zoltán** Fotó: 2Z Fotó&Média